

20.05.2015

Kj/22

§ 144

Ryj / Den av ledamoten Leo Stranius väckta motionen om ett mål för utsläppsminskning för år 2030

HEL 2014-012200 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Leo Stranius väckta motionen vara slutligt behandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Vid godkännandet av stadsstyrelsens svar utreds möjligheten att förelägga målet för minskning av utsläpp fram till år 2030 för beslutsfattande efter beslutet om Helen Ab:s utvecklingsprogram. (Leo Stranius)

Behandling

Efter att ha förklarat diskussionen avslutad anförde ordföranden såsom redogörelse att ledamoten Leo Stranius understödd av ledamoten Veronika Honkasalo under diskussionen hade föreslagit följande hemställningskläm:

Vid godkännandet av stadsstyrelsens svar utreds möjligheten att förelägga målet för minskning av utsläpp fram till år 2030 för beslutsfattande efter beslutet om Helen Ab:s utvecklingsprogram.

Redogörelsen befanns vara riktig.

På förslag av ordföranden godkände stadsfullmäktige först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

6 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Leo Stranius förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämman röstar nej.

JA-förslag: Vid godkännandet av stadsstyrelsens svar utreds möjligheten att förelägga målet för minskning av utsläpp fram till år 2030 för beslutsfattande efter beslutet om Helen Ab:s

utvecklingsprogram.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 48

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Katri Korolainen, Tuuli Kousa, Meeri Kuikka, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Nej-röster: 8

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Rene Hursti, Heimo Laaksonen, Harri Lindell, Pekka Majuri, Tom Packalén

Blanka: 24

Mika Ebeling, Matti Enroth, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Maritta Hyvärinen, Ville Jalovaara, Seppo Kanerva, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Jape Lovén, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Tuomas Nurmela, Pia Pakarinen, Timo Raittinen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Lea Saukkonen, Tomi Sevander, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen

Frånvarande: 5

Outi Alanko-Kahiluoto, Eero Heinäluoma, Silvia Modig, Wille Rydman, Tuomo Valokainen

Stadsfullmäktige hade godkänt ledamoten Leo Stranius förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Linden, stf. biträdande stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Stranius Leo valtuustoaloite Kvsto 8.10.2014 asia 21

Sökande av ändring

Postadress
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
http://www.hel.fi/kaupunginkanslia

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

20.05.2015

Kj/22

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredraganden

Ledamoten Leo Stranius och 52 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors ska ställa upp ett eget mål för utsläppsminskning för år 2030.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena och konstaterar att stadens strategiprogram, miljöpolitik och energipolitiska riktlinjer styr stadens klimatarbete. Stadsfullmäktige har ställt upp följande klimatmål:

- Helsingfors är kolneutralt år 2030
- Utsläppen i hela stadsområdet minskas med 30 % och utsläppen från energiproduktion med 20 % till år 2020 jämfört med nivån år 1990
- Energieffektiviteten ökar med minst 20 % per invånare till år 2020 jämfört med nivån år 2005
- Andelen förnybar energi motsvarar minst 20 % av Helsingfors Energis anskaffning av el, fjärrvärme och fjärrskyla år 2020
- Anpassningen till klimatförändringen integreras i stadens all verksamhet i syfte att minimera riskerna. Klimatförändringens effekter och sätten att förbereda sig på dessa meddelas till invånarna och företagen.

I huvudstadsregionens klimatstrategi är målet att minska koldioxidutsläppen i huvudstadsregionen med 39 % per invånare till år 2030 från nivån år 1990.

I Helsingfors orsakar el- och värmekonsumtionen och trafiken mest drivhusutsläpp. År 2013 orsakade fjärrvärmens 46 %, olje- och eluppvärmningen 8 % och trafiken 23 % av utsläppen. Åren 1990–2013 minskade de totala utsläppen i stadens område med 21 %. De invånarspecifika utsläppen hade minskat med 37 % från år 1990. Den viktigaste enskilda orsaken till de minskade utsläppen har varit ökningen av naturgas i stället för stenkol inom energiproduktionen. Också insamlingen av deponigas har varit av stor betydelse.

Helsingfors strävar efter kolneutralitet fram till år 2050. Kolneutralitet innebär att utsläppen i stadsområdet kalkylmässigt går ner till noll under året i fråga. Fram till år 2050 är det möjligt att minska de årliga utsläppen i Helsingfors stadsområde med 92 % från nivån år 1990 om

20.05.2015

Kj/22

Helen Ab:s mål om kolneutralitet och tilläggsåtgärderna i utsläppsutredningen genomförs.

I Helsingfors stads utsläppsutredning från år 2014 bedöms hur drivhusgasutsläppen kommer att utvecklas till år 2050 och anges nya kostnadseffektiva åtgärder för att minska utsläppen till år 2020. I rapporten tas 18 tilläggsåtgärder upp i syfte att uppnå målet att minska utsläppen med 30 % till år 2020, och deras kostnader och effekterna av utsläppsminskningen och energibesparingen fram till år 2020 bedöms. Dessutom har effekterna av Helen Ab:s utvecklingsprogram på utsläppen utvärderats. Utifrån rapporten är det möjligt att bedöma eventuella utsläppsmål till år 2030.

Förändringen i utsläppen åren 1990–2030 enligt olika scenarier (den föreslagna utsläppsminskningen per invånare anges inom parentes) är följande:

- Helen Ab:s utvecklingsprogram och tilläggsåtgärderna genomförs: -60 % (-72 %)
- Helen Ab:s utvecklingsprogram genomförs: -57 % (-70 %)
- Helen Ab:s utvecklingsprogram genomförs inte men tilläggsåtgärderna genomförs: -39 % (-58 %)
- Bara de nuvarande åtgärderna genomförs: -35 % (-55 %)

En vägkarta för dämpning av och anpassning till klimatförändringen till år 2050 har utarbetats under miljöcentralens ledning. Vägkartan går ut på att granska vägen till kolneutralt Helsingfors och berättar om stadens mål och åtgärder för att dämpa förändringen och anpassa sig till denna.

Stadsstyrelsen konstaterar att utsläppsminskningen beror på Helen Ab:s lösningar. Utsläppsmålen för 2030 kan ställas upp först efter att Helen Ab har fattat beslut om utvecklingsprogrammet. De föreslagna utsläppsmålen kan nås om Helen Ab:s utvecklingsprogram fortskrider i enlighet med de av stadsfullmäktige uppställda målen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Linden, stf. biträdande stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Stranius Leo valtuustoaloite Kvsto 8.10.2014 asia 21

20.05.2015

Kj/22

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 11.05.2015 § 498

HEL 2014-012200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

04.05.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.02.2015 § 69

HEL 2014-012200 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Ilmasto muuttuu vääjäämättä. Sen pääaiheuttaja on fossiilisten polttoaineiden poltosta syntyvä hiilidioksidi. Ilmastonmuutos on jo alkanut, joten hillinnän lisäksi joudutaan sopeutumaan muuttuvaan ilmastoon. Päästöjen radikaali vähentäminen auttaa kuitenkin hillitsemään ilmastonmuutosta. Vaikka päästöt saataisiin kuriin, jatkuu lämpeneminen vuosisatojen ajan jo ilmakehään päästettyjen kasvihuonekaasupäästöjen seurauksena. Mikäli päästöjä ei maailmanlaajuisesti saada laskettua puoleen vuoteen 2050 mennessä, kiihtyy lämpeneminen ja seuraukset voivat olla arvaamattomia ihmiskunnan kannalta. IPCC eli kansainvälinen ilmastopaneeli esittää, että teollistuneiden maiden tulisi alentaa päästöjään noin 90 prosenttia verrattuna vuoteen 1990.

Ympäristökeskuksen johdolla on käynnistetty ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen tiekartan laadinta vuoteen 2050. Tiekartassa tarkastellaan tietä hiilineutraaliin Helsinkiin ja kerrotaan kaupungin tavoitteista ja toimista hillitä ilmastonmuutosta ja sopeutua siihen. Helsingin kasvu aiheuttaa haasteen päästöjen vähentämiselle. Helsinki

varautuu uudessa yleiskaavassa siihen, että kaupungissa on jopa 270 000 asukasta nykyistä enemmän. Kaupunki voi omilla ohjausekeinoilla vaikuttaa päästöihin, mutta toimia edellytetään koko yhteiskunnalta niin asukkailta kuin alueen yrityksiltä. Päästöjen vähentäminen voi olla yhteiskuntataloudellisesti hyvinkin kannattavaa ja se luo uutta liiketoimintaa.

Helsingin nykyiset ilmastotavoitteet

Helsingin ilmastotyötä ohjaavat Helsingin kaupungin strategiaohjelma, Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikka ja Helsingin energiapolitiittiset linjaukset. Näissä asiakirjoissa kaupunginvaltuusto on asettanut seuraavat ilmastotavoitteet:

- Hiilineutraali Helsinki 2050
- Koko kaupunkialueen päästöjen vähentäminen 30 prosentilla ja energiantuotannon päästöjen vähentäminen 20 prosentilla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä.
- Energiatehokkuus on parantunut vähintään 20 prosenttia per asukas vuoteen 2020 mennessä verrattuna vuoteen 2005.
- Uusiutuvan energian osuus Helsingin Energian sähkön, kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen hankinnasta on vähintään 20 prosenttia vuonna 2020.
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen integroidaan kaikkeen kaupungin toimintaan riskien minimoimiseksi. Ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja keinoista siihen varautumiseksi viestitään kuntalaisille ja yrityksille.

Helsinki on sitoutunut eri sopimukseen ja julistukseen kuten valtiovallan kanssa tehtyyn kaupunkien energiatehokkuussopimukseen (KETS) ja Covenant of Mayors kaupunginjohtajien yleiskokouksen sitoumukseen. Yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymä pääkaupunkiseudun ilmasto- ja sopeutumisstrategia. Helen on asettanut tavoitteekseen muuttaa oma energiantuotantonsa hiilineutraaliksi vuoteen 2050 mennessä.

- Pääkaupunkiseudun ilmastostrategian mukaan asukaskohtaisia päästöjä vähennetään -39 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta.
- Kaupunginjohtajien yleiskokouksen sitoumuksen mukaan kaupungin vaikutuspiirissä (pois lukien energiantuotanto, jätehuolto, laivaliikenne) olevia päästöjä vähennetään 20 % vuoteen 2020 mennessä.
- Kuntien energiatehokkuussopimuksen mukaan kaupungin oman toiminnan energiaa säästetään 9 % verrattuna vuoden 2005 tasoon vuoteen 2016 mennessä.

Helsingin nykyisistä ilmastotavoitteista ja toimista saa tietoa Stadinilmasto.fi –nettisivuilta.

Muiden kaupunkien ilmastotavoitteita

Monet kaupungit ympäri maailmaa ovat ottaneet vahvan roolin ilmastomuutoksen hillinnässä. Suomessa jopa 22 ns. Hinku-kuntaa tavoittelee hiilineutraalisuutta vuonna 2030 vähentäen päästöjään 80 prosenttia. Isommista kaupungeista Turku aikoo olla hiilineutraali vuonna 2040 ja Tampere 2050. Vuoden 2020 asukaskohtaiseksi tavoitteeksi Oulu, Vantaa ja Espoo ovat asettaneet 20 prosentin päästöjen vähentämisen, mikä käytännössä kuitenkin sallii kokonaispäästöjen kasvun kaupunkien kasvaessa. Tampereen asukaskohtaisena tavoitteena on alentaa päästöjä 40 % vuosien 1990–2025 välillä.

Kööpenhaminalla on tavoitteena olla hiilineutraali vuonna 2025 ja Amsterdam aikoo vähentää päästöjä 40 % siihen mennessä. Tukholman tavoitteena on vähentää päästöjä 40 % vuoteen 2015 mennessä ja olla fossiilisesta energiasta vapaa vuonna 2050.

Kaupunkien vertailu on kuitenkin haasteellista, koska laskennassa voidaan käyttää eri-laisia menetelmiä, päästökertoimia ja sektorirajauksia. Vertailuvuosi voi myös olla eri kuin yleisesti käytetty vuosi 1990. Vertailussa kannattaakin tarkastella rinnalla sektorikohtaisia indikaattoreita ja päästöjen kehittymistä suhteessa kaupungin omaan tavoitteeseen.

Helsingin päästöjen kehittyminen

Ympäristökeskus seuraa päästöjen kehittymistä ja raportoi siitä muun muassa kaupungin ympäristöraportissa. Helsingissä merkittävimmät kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttajat ovat sähkön- ja lämmönkulutus sekä liikenne: vuonna 2013 päästöistä 46 % oli peräisin kaukolämmityksestä, 8 % öljy- ja sähkölämmityksestä, 20 % kulutussähkön käytöstä ja 23 % liikenteestä. Vuosien 1990–2013 välillä kaupungin alueen kokonaispäästöt ovat laskeneet 21 prosentilla. Asukaskohtaiset päästöt olivat 37 % vuotta 1990 alemmalla tasolla. Helsinki onkin jo käytännössä saavuttanut pääkaupunkiseudun ilmastostrategian tavoitteen -39 %. Selvästi tärkein päästövähennyksen syy on ollut maakaasun käytön lisääminen kivihiilen sijaan energiantuotannossa. Toinen merkittävä syy päästövähennyksiin on ollut kaatopaikkakaasun keräys kaatopaikoilla.

Helsinki tavoittelee hiilineutraalisuutta vuoteen 2050. Hiilineutraalisuus tarkoittaa sitä, että kaupunkialueen päästöt ovat nolla laskennallisesti vuoden aikana. Vuoteen 2050 mennessä Helsingin kaupunkialueen vuotuisia päästöjä voidaan vähentää 92 % vuoden 1990 lähtötasosta, mikäli Helenin tavoite olla hiilineutraali sekä ao. päästöselvityksessä esitetyt lisätoimenpiteet toteutetaan. Hiilineutraalisuus -tavoite voidaan

20.05.2015

Kj/22

periaatteessa asettaa mihin vuoteen tahansa ja kompensoida sen jälkeen loput. Esimerkiksi Kööpenhamina on ottanut tavoitteekseen olla hiilineutraali vuonna 2025 ja vähentää päästöjä 50 % ja kompensoida 50 %.

Helsingin 30 % päästövähennysselvitys

Vuonna 2014 valmistui Helsingin päästöselvitys, jossa arvioitiin kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä vuoteen 2050 ja uusia kustannustehokkaita toimenpiteitä vähentää päästöjä vuoteen 2020. Raportissa esitetään 18 lisätoimenpidettä vuoden 2020 30 % päästötavoitteen saavuttamiseksi sekä arvioidaan niiden kustannuksia sekä päästövähennys- ja energiansäästövaikutuksia vuoteen 2020 asti. Lisäksi on arvioitu Helsingin Energian kehitysohjelman vaikutus päästöihin. Sen pohjalta voidaan arvioida mahdollisia päästötavoitteita vuodelle 2030.

Päästöjen muutos vuosien 1990-2030 välillä eri skenaarioiden mukaan (suluissa on esitetty päästövähennys asukasta kohden):

- Helenin kehitysohjelman toteutuksen ja lisätoimenpiteiden kanssa -60 % (-72 %)
- Helenin kehitysohjelman toteutus -57 % (-70 %)
- Helenin kehitysohjelmaa ei toteuteta, mutta lisätoimet toteutetaan -39 % (-58 %)
- Toteutetaan vain nykyiset toimet -35 % (-55 %)

Ympäristölautakunta toteaa, että päästövähennys riippuu voimakkaasti Helenin ratkaisuista ja tavoite vuodelle 2030 kannattaa asettaa vasta kun kaupunginvaltuuston päätös biolaitoksesta on tehty myöhemmin tänä vuonna. Esitetyt päästötavoitteet ovat skenaarioiden valossa selkeästi saavutettavissa Helenin kehitysohjelman edetessä valtuuston tavoitteiden mukaisesti.

Ympäristölautakunta esittää, että kehitysohjelmasta tehdyn päätöksen jälkeen muodostetaan työryhmä, joka valmistelee päästötavoitteen vuodelle 2030. Samassa yhteydessä tulisi myös esittää päästötavoite asukaskohtaisena, koska asukaskohtaiset ja kokonaispäästötavoitteet sekoitetaan helposti toisiinsa sekä arvioida voidaanko hiilineutraalisuustavoitetta aikaistaa. Hillinnän lisäksi tavoitteita tulisi asettaa myös ilmastonmuutokseen sopeutumiselle.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519

20.05.2015

Kj/22

jari.viinanen(a)hel.fi